

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Candidatus Abbreuiatus Jurisprudentiae Sacrae, Hoc Est,
Juris Canonici, Secundum Gregorii Papae IX. Libros V.
Decretalium Explanati Summa, Seu Compendium**

Pichler, Vitus

Augustae Vindel., 1733

Titulus XI. De Infantibus, & Languidis Expositis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63462](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63462)

lem Caroli V. etiam in hoc precedere debeat, vel subsequi, aliqua exasperatio, ac soleat, præsertim si conjunx vel cognatus propinquior occidatur, v. g. crurifragium, vel injectio cadaveris in Rotam. D. Frölich in *Nemesi p. 2. l. 2. tit. 14. n. 1.* Eadem gladii pœnâ, licet aliam, nempe suffocationem in aquis &c. ordinet Constitutio Carolina *art. 131. & 133.* afficitur vi Consuetudinis scœmina, fœtum vel in utero existentem & jam animatum anima rationali, vel jam editum in lucem, occidens ad occultandum delictum, licet pro ratione circumstantiarum exasperari soleat. In procurante abortum, præsertim si fœtus jam fuit animatus anima rationali, etiam pro foro Canonico gravissimas sanxit pœnas Sixtus V. in *Const. Ad effrancatam*, quas nonnihil moderatus est Gregor. XIII. in *Constit. Sedes Apostolica.*

- 3 Quæres, quid sentiendum de parentibus, qui non deditâ operâ & dolô malô, at non sine culpa occidunt prolem, v. g. collocando eam in eodem secum lecto, & in somno, vel aliâ præter intentionem opprimendo? R. arbitrariè sunt puniendi, si satis de culpa constet; nam pœna triennalis jejunii, de qua loquitur *c. fin. h. t.* exolevit. Deinde in quibusdam diœcesibus, nisi circumstantiæ essent parentes à culpa gravi, incurrunt casum Episcopo reservatum.

TITULUS XI. De Infantibus, & Languidis Expositis.

SUMMARIUM.

- I. Qui dicantur Infantes, vel Languidi expositi.

2. Per

2. *Per se peccant, & puniuntur, parentes prolem suam exponendo.*
 3. *An etiam femina id faciens ad declinandam infamiam.*
 4. *Quis teneatur alere Expositos forte repertos.*
 5. *An Expositi pro Legitimis habendi.*

Subinde contingit, ut parentes vel ex paupertate, aut ad declinandam pœnam vel infamiam *exponant* seu deserant *infantes* seu liberos septenniò minores, alii verò *languidos*, seu gravi ac diuturno morbo laborantes cujuscunque ætatis, uti domini famulos ægrotantes seu ex forditie seu ex duritie cordis quandoque domò ejiciunt, utriusque sæpius non sine periculo vitæ *expositorum*. Quid ergo de his sentiendum?

Dico I. Parentes per se peccant gravissimè exponendo infantes, uti & domini destituendo, vel domo expellendo famulos aut ancillas ægrotantes. 2. Illi amittunt propterea patriam potestatem, isti dominicam vel æconomicam. 3, &, si exponant in loco periculoso, v. g. solitario, ita ut facilè succurrì non possit, vel spes auxilii aliunde ferendi, & defensionis contra mortem, moraliter non sit, ac mori vel extingui infantem &c. contingat, pœnam capitis incurrunt. Pars I. sumitur ex 6. un. & l. 2. C. h. t. l. 4. ff. de agnos. & alend. lib. ac ex ratione, quia graviter delinguunt contra pietatem, & officium parentum, ac boni Christiani. Dixi tamen, *per se*; per accidens enim excusari possunt, si ex una parte ob paupertatem desint ipsis media alendi, ita ut nec per se nec per alios alere queant, ex altera verò parte

exponant in loco tuto, ita ut moraliter non subfit periculum interitûs, & spes moraliter certa, à piis hominibus brevî reperiendos, assumendos, & alendos esse expositos, ut si exponant ad hospitale, vel ad ædes hominis pij & divitis. Gonzal. ad *d. c. un. n. 10.* ac alii passim. Pars 2. ex *c. un. cit. l. 3. & fin. C. h. t.* Pars 3. ex *l. 4. cit. l. fin. cit. & Constit. Carolina art. 132.* Si vero exitus non sit, vel solum per accidens & casualiter, pœna est arbitraria, v. g. fustigatio, relegatio &c. pro diversitate circumstantiarum. per *d. Conf. Carol. Carpzov. Pract. Crim. p. 1. q. 10. n. 11.*

- 3 Quæres, an licitum sit fœminæ, quæ ex delicto concepit & peperit, alias bonæ famæ, ad declinandam infamiam, alio modo non evitabilem, exponere prolem in loco tuto, & tali, ubi moralis est spes, proli de alimentis & educatione provisum iri? R. id probabile videri Julio Claro, Menoch. Sanch. Henriq. & P. Seybold in *Erotom. Reipubl. Christ. p. 7. §. 11. n. 13.* contra alios multos. Rationem dant; quia talis mater in carceribus redacta angustias videtur retinere jus ad bonam famam (quamdiu delictum manet occultum) si simul conservet, vitam proli, eique alimentacionem & educationem dicto modo procuret, non obstante, quod proles aliqua subeat incommoda, cum mater longè majora, præsertim in fama, quæ est bonum altioris ordinis, subiret. Confirmant à paritate cum parentibus ex causa paupertatis prolem sic exponentibus. *Objic. I.* Justè patitur talis mater infamiam, quia per delictum dedit causam, & facilè prævidere potuit securam inde infamiam; ergo injustè hoc modo declinat infamiam.

miam. 2. Obligatio alendi & educandi prolem certò incumbit ipsis parentibus, & quidem principaliter: ergo non possunt licitè hoc onus in alios transferre, qui solùm tenentur secundariò. & pro casu extremæ necessitatis, in qua ponitur talis infans expositus, & quidem à matre, quam ipsa Natura adstringit ad suam prolem alendam & educandam. 3. Alii non tenentur ad averte-
dam alterius infamiam suscipere in se onus grave, quale hic est onus alendi & educandi: ergo nec justè ad id cogi possunt à matre exponente. *R.*
ad 1. Quamvis justè pateretur infamiam, justè tamen eam in talibus circumstantiis declinat; quia nullibi videtur ipsi prohibitum assumere tale medium ad eam evitandam, si simul consulat proli.
Ad 2. Quamvis parentibus per se incumbat onus alendi prolem, per accidens tamen & ex justa causa excusari possunt, ac in alios illud transferre, ut patet in exponentibus ex causa paupertatis.
Ad 3. Quamvis alii non teneantur ad id per se, neque à matre exponente, & prolem redigente ad extremam necessitatem, cogi, per accidens tamen & ex justa causa obligari possunt, & indirectè cogi, cum talis mater videatur jus habere prolem in tales circumstantias ponendi, in quibus alii vices ejus subire teneantur; ut si exponat ob paupertatem.

Dico 2. Expositos fortè repertos tenentur alere ex pietate & misericordia 1. brephotrophium, *Sindlhauf* / Orphanotrophium, *Waiflshaus* / vel aliud hospitale ad hujusmodi pia officia erectum. 2. His deficientibus Ecclesia. 3. Si hæc non habeat sufficientes facultates, com-

munitas loci, in quo inventi sunt, communibus
 expensis. Barbofa & P. Wiestner *h. t. n. 6.* nisi
 nempe privatus aliquis velit hoc pietatis onus
 sponte in se suscipere. Interim tamen suscipiens
 & alens (regulariter) repetere à parentibus, si de
 iis constiterit, & satis habentes fuerint, potest
 sumptus; cum nemo censeatur vel præsumatur
 velle suis sumptibus alere liberos parentum divi-
 tum, malitiosè exponentium contra officium pie-
 tatis.

§ Dico 3. Infantes expositi, *Die Findling/ oder
 Findskinder* / quorum parentes ignorantur, re-
 ctiùs habentur pro legitimis. Ita communior
 cum Baldo & Menoh. contra Suar. Covarr. &
 & Rebellum alòsque. Prob. 1. ex *c. un. h. t.*
 ubi dicuntur liberari à patria potestate: sed juxta
f. fin. Inst. de nupt. patria potestas locum non
 habet nisi in liberis legitimis. 2. In dubio semper
 sunt præferenda benigniora. *l. 56. ff. de R. J.*
 præsertim ac in specie, quando agitur de favore
 & legitimitate prolis. *l. 7. & 12. ff. de statu hom.*
l. 3. f. fin. ff. de suis & legit. c. 14. qui fil. sunt legit.
 Accedit ratio, sit: tamen satius est omnes expo-
 sitos habere pro legitimis, licèt aliqui exponentum
 non legitimi, quàm aliquos reipsa legitimos & in-
 nocentes privare legitimitatis jure. Sed dubium
 est, dices, an expositi sint ex thoro legitimo nati
 sit: ast etiam exponi solent ex legitimis nuptiis
 procreati, v. g. propter paupertatem, metum in-
 stantis periculi, aut aliam causam, uti contigit
 Moyfi, Cyro, Paridi &c. Unde 4. licèt sæpe, imò
 frequentius exponi soleant illegitimè nati, v. g. à
 regendum delictum, & præsumptio aliàs fieri de-
 beat

